عکس: محمدحسین موحدی‌نژاد، تسنیم

«شرق» حواشی اخیر برگزاری سی‌ونهمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران را بررسی می‌کند

شکاف عمیق

شرق: سی‌ونهمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران به دبیری مهدی آذرپندار از ۲۷ مهر تا دوم آبان برگزار می‌شود. جشنواره‌ای که تبدیل به یکی از پرحاشیه‌ترین رویدادهای فرهنگی روزهای اخیر شده است. تعدادی از فیلم‌سازان منتخب حاضر در سی‌ونهمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران اصرار به برگزاری این جشنواره در زمان دیگری دارند و مهدی آذرپندار با این تصمیم موافق نیست و بر سر مواضع خود ایستاده است.

سه‌شنبه نوزدهم مهرماه، هم‌زمان با واکنش بسیاری از سینماگران مبنی بر تحریم این رویداد هنری، جمعی از فیلم‌سازان منتخب سی‌ونهمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران با مهدی آذرپندار دبیر این جشنواره دیدار کردند و دغدغه‌های خود را پیرامون برگزاری این جشنواره در شرایط فعلی بیان و اعلام کردند که با توجه به اتفاقات اجتماعی چند هفته اخیر، فضا برای شرکت در این رویداد مساعد نیست.

فیلم‌سازان منتخب حاضر در جلسه خطاب به دبیر جشنواره اعلام کردند که «اگرچه ما به لحاظ قانونی نمی‌توانیم فیلم‌ها را از برنامه جشنواره خارج کنیم اما از دبیر سی‌ونهمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران می‌خواهیم برگزاری این رویداد به تعویق بیفتد».

مهدی آذرپندار نیز پس از شنیدن نظرات فیلم‌سازان منتخب جشنواره فیلم کوتاه تهران اعلام کرد که جشنواره ۳۸ دوره، بدون تعطیلی و جابه‌جایی برگزار شده است و ما میراث‌دار خانواده بزرگ فیلم کوتاه کشور و این ۳۸ دوره هستیم بنابراین وظیفه داریم جشنواره را در موعد مقرر برگزار کنیم، کما اینکه در فراز و فرودهای مختلف سالیان قبل نیز این جشنواره و جشنواره‌های حقیقت و فجر برگزار شده؛ چراکه این جشنواره‌ها تجلی حضور فیلم‌هایی است که از اعتقاد فیلم‌سازان‌شان نشئت می‌گیرد و بسیاری از این آثار، حال و هوای همین جامعه را منتقل می‌کنند. جابه‌جایی زمان جشنواره به معنای تلاقی زمانی با جشنواره‌ها و رویدادهای دیگری است که در واقع ممکن است به برگزارنشدن جشنواره منجر شود. ضمن اینکه کسی از آینده این اتفاقات و شدت و ضعف آن نیز خبر ندارد.

از سوی دیگر برخی از چهره‌هایی که به عنوان استادان نشست‌های تخصصی «۳۹-۲۰» این جشنواره معرفی شده بودند، از حضور در کارگاه‌های آموزشی انصراف داده و به لیست بلندبالای حضور در کارگاه‌های آموزشی خط زدند و برخی از فیلم‌سازان مخالف نمایش آثارشان در این دوره از جشنواره هستند.

انجمن فیلم کوتاه نیز در بیانیه‌ای در مورد برگزاری سی‌ونهمین جشنواره فیلم کوتاه تهران نوشت: «روزهای پرالتهابی را می‌گذرانیم که حال همه مردم را دگرگون کرده و هنوز خشونت و تلخیِ اتفاقات، کاهش نیافته است. اتفاقات رخ‌داده در یک ماه گذشتَه لحظه‌های سیاهی در حافظه بصری ما ایجاد کرده که زیبایی هیچ فیلمی توان کم‌رنگ‌کردن آن را ندارد. شهر رنگ دیگری دارد و آدم‌ها چهره‌ای دیگری. ما همه سوگواریم.

انجمن فیلم کوتاه ایران دو هفته قبل طی جلسه‌ای با آقای آذرپندار، دبیر محترم سی‌ونهمین جشنواره فیلم کوتاه تهران درخواست تغییر زمان جشنواره را مطرح کرد و همان‌جا عدم همکاری ایسفا در این دوره را اعلام کرد. دلایل این عدم همکاری بیش از هر چیز ناظر بر شرایط بسیار تلخ این روزها بود. با نزدیک‌شدن تقویم جشنواره و تردید فیلم‌سازان برای حضور، طی نامه‌ای رسمی بار دیگر درخواست قبلی مبنی بر عدم برگزاری در مقطع کنونی را به دبیر جشنواره اعلام شد. درخواست جمعی از فیلم‌سازان حاضر در بخش مسابقه نیز با همان پاسخ از پیش تعیین‌شده مواجه شد. در حالی که پیش‌تر همین شرایط ملتهب و غیرعادی جامعه، برگزارکنندگان را وادار به تغییر مکان جشنواره کرده بود.

انصراف بعضی از میهمانان داخلی و خارجی و عدم پذیرش داوری از سوی برخی از فیلم‌سازان نیز تأییدی بر شرایط غیرعادی این روزها بوده است. ما عمیقا نگران تفرقه ایجادشده در جامعه فیلم کوتاه و برگزاری جشنواره با شرایط امنیتی هستیم که نتیجه عدم لغو برگزاری جشنواره در این زمان است.

بگذارید شفاف بگوییم «شما» در این خانه میهمان هستید و ما میزبان. این توهم میزبانی از اهالی فیلم کوتاه را به واقعیت میهمان‌بودنِ یکی دو دوره‌ای تغییر دهید. از گذشته درس بگیرید که جشنواره فیلم کوتاه تهران، میراث‌دار فیلم‌ها، تماشاگران و فیلم‌سازان این سرزمین است و نه مدیرانش. برگزاری جشنواره در این روزهای تلخ بدون صاحبان واقعی‌اش غم‌واره‌ای بیش نخواهد بود. دیدن و شنیدن صدای همین تعداد معترض هم کافی است تا هر تصمیم‌گیرنده‌ای را مجاب به عدم برگزاری در مقطع کنونی کند، مگر اینکه دلایل دیگری غیر از فیلم کوتاه و فیلم‌سازانش اولویت داشته باشد».

روز گذشته یکشنبه ۲۴ مهر مهدی آذرپندار برای دومین‌بار مقابل اصحاب رسانه نشست تا این بار صریح‌تر از مواضع خود به عنوان دبیر جشنواره صحبت کند.

آذرپندار با اشاره به تحریم جشنواره توسط برخی از فیلم‌سازان گفت: «اتفاقات اخیر که افتاد از یک جایی به بعد دوستان به نتایجی رسیدند که شاید برگزاری جشنواره در شرایط فعلی کار درستی نباشد. بحث از اینجا شروع شد که عده‌ای تبلیغات ما برای برگزاری را نمادی از عادی‌سازی اوضاع پنداشتند و فضاسازی‌هایی شروع شد. قبل از اینکه این انصراف‌ها شروع شود فضا ملتهب‌تر بود اما خبر انصراف کسی به ما نرسیده بود اما از هفته گذشته این تلقی را مبنی بر اینکه برگزاری جشنواره به معنای عادی‌سازی امور است، در اذهان ایجاد کردند. همیشه می‌گفتم جشنواره یک رویداد مستقل است اما چه اتفاقی افتاد که گفتند این رویداد حاکمیتی است. حتما شرایط غیرعادی و سختی برای تماشای فیلم و تبلیغ فیلم‌ها داریم ما هم این‌طور فکر می‌کنیم. من جمهوری اسلامی را حرم می‌دانم و در این ایام ناراحتم. هر طرف این طیف بایستید می‌بینید اتفاقات خوشایند نیست. از زاویه نگرانی برای جمهوری اسلامی هم ببینید، متوجه می‌شوید شرایط خوب نیست. آیا در همه شئون حدی از این رخدادها رخ داده است یا نه؟ خیلی از چیزها تعطیل نشده است، اگر قرار باشد جشنواره تحت‌الشعاع این اتفاقات تعطیل شود ننگ بزرگی است که زیر بارش نمی‌روم. تعطیلی این جشنواره اتفاق مناسبی نیست، گرفتن این تریبون محدود برای جوانان خوب نیست، اگر باور داریم جوانان فیلم ساخته‌اند و آثارشان بازتاب جامعه است پس نمایش این فیلم‌ها تناقضی با اتفاقات اخیر ندارد».

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «تمام بحث ما در جلسات با فیلم‌سازان این بوده که به زمان‌بندی و اجماع برسیم. آیا کسی پیش‌بینی از شرایطی دارد که اوضاع بهتر شود و بعدا با حال بهتر فیلم ببینیم؟ ما این را به فیلم‌سازان هم گفته‌ایم. در اتاق من در انجمن همیشه به روی دوستان باز است. این گفت‌وگوها برای این نیست که فقط ما حرف بزنیم. انصراف‌ها در شرایطی پیش آمد که ما فیلم‌ها را انتخاب کردیم از این رو انصراف‌ها غیرقانونی است. به دیوان مکتوب پیشنهاد دادند که یکی تجربی و یکی داستانی است. دو سه نفر گفتند از داوری انصراف می‌دهند، عمده بچه‌ها گفتند از حضور در جشنواره انصراف می‌دهند. من با خیلی از افراد سعی کردم گفت‌وگو کنم، گفت‌وگوی طولانی‌ای هم داشتم اما رأی اکثریت هنوز با کسانی است که می‌خواهند در جشنواره باشند. هر یک فیلمی که کنار می‌کشد غم‌انگیز است به ویژه وقتی با آنها صحبت کنید و بدانید در چه شرایطی کنار کشیده‌اند. متن انصراف آنها را بخوانید و ببینید در چه شرایط ناراحت‌کننده‌ای کنار کشیده‌اند. فشار روی این بچه‌ها زیاد است. دوستان پرسیدند آیا این تصمیم تبعاتی دارد؟ به اندازه‌ای که من باید بگویم، می‌گویم که هیچ تبعاتی نخواهد داشت چون می‌دانم تحت فشار این کار را کرده‌اند. خیلی از آنها تهدیدهایی شده‌اند که حس می‌کنند آینده فیلم‌سازی آنها ممکن است تحت‌الشعاع قرار بگیرد گرچه برخی از آنها مستقل تصمیم گرفتند اما از آنها پرسیدم پس چرا در شرایط ملتهب‌تر این انتخاب رخ نداد. برخی به آنها زنگ زده بودند و تهدید کرده بودند مثلا تدوینگری هارد فیلم را گرفته و گفته بود اگر انصراف ندهید هارد را پس نمی‌دهم. من از شما خواهش می‌کنم این بچه‌ها را حتی نقد هم نکنید چون می‌دانم تحت چه شرایطی چنین تصمیمی گرفته بودند. به من انتقاد کنید، این فیلم‌سازان در شرایط سخت فیلم ساخته بودند. فیلم‌سازان دارند فحش می‌خورند و این خیلی تلخ است اما از آن سو فکر می‌کنم عدم برگزاری جشنواره اتفاق تلخ‌تری است. ما از تعویق نگرانیم چون ممکن است مقدمه‌ای برای برگزارنشدن جشنواره باشد، تقویم سینمایی فشرده است و تعویق به راحتی ممکن نیست. ما میزبان نیستیم ما هم میهمان هستیم. از دوستان میزبان می‌خواهم اگر کسی به لوگوی این جشنواره خون پاشید از جشنواره دفاع کنید. می‌شد تصویر خون به لوگو را پیگیری قانونی کرد اما ما قائل به گفت‌وگو هستیم. این انصراف‌ها گرچه جدی است اما تا روز آخر تلاش می‌کنیم دوستان در جشنواره حضور داشته باشند. آن روزی که نتوانیم دور هم جمع شویم و صحبت کنیم روز خطرناکی است. برخی می‌گویند تریبون‌دادن به فیلم‌سازان خطرناک است اما من از صحبت‌نکردن آنها می‌ترسم، فضای جشنواره قرار نیست امنیتی شود چون برای یکی دو اتفاقی که قرار است بیفتد نباید کلیت جشنواره را تعطیل کرد».

هدف از برگزاری جشنواره توجه به فیلم کوتاه و سینما نیست

هادی علی‌پناه، مؤسس و سردبیر سایت «فیدان»، با اشاره به حواشی اخیر جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران به «شرق» گفت: «بحث اصلی حواشی اخیر، بر سر استفاده‌ای است که قرار است از چنین رویدادی برای روند عادی‌سازی شرایط انجام شود و به نوعی نشان داده شود که اتفاق خاصی نیفتاده و امور به شکل همیشگی و عادی ادامه داده می‌شود. درصد زیادی از مخاطبان این جشنواره هم جوان هستند و حداقل در مدت‌زمان برگزاری این رویداد هنری درگیر جشنواره خواهند بود. از طرف دیگر در دو، سه سال گذشته در جشنواره فیلم کوتاه تهران یک‌سری نگاه حاکمیتی یا حتی امنیتی حس می‌شود. حتی اگر مصاحبه‌ای را که دبیر سال قبل جشنواره با رئیس هیئت‌مدیره ایسفا در شبکه‌ای تلویزیونی انجام داد، ببینید، متوجه می‌شوید که دایره واژگانی که از سوی دبیر استفاده می‌شد، نگران‌کننده بود. مصاحبه‌ای که متأسفانه جامعه فیلم کوتاه هم خیلی به این دایره واژگان حساسیت نشان نداد. امسال رفتار، سابقه و رزومه مدیران و شورای سیاست‌گذاری جشنواره نشان داد که هدف از برگزاری جشنواره برای این افراد توجه به فیلم کوتاه و سینما نیست».

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «شعارهایی از این دست که در جشنواره سعی شده تا به سینمای ژانر توجه شود، به نظرم یک سرپوش ساده و استفاده از لغاتی است که برای بچه‌های فیلم کوتاه می‌تواند جذاب باشد؛ اما در عمل چنین اتفاقی قرار نیست رخ دهد. به نظر من ظاهرسازی برای اتفاق اصلی است که مثلا ما یک‌سری فیلم ژانر را در جشنواره نشان بدهیم؛ ولی در اصل فیلم‌هایی با موضوع اجتماعی که درصد غالب سینمای ایران را شامل می‌شود، به این بهانه کنار بگذاریم یا تعدیلش کنیم».

علی‌پناه ادامه داد: «استفاده از دایره واژگانی که ممکن است به مذاق فیلم‌سازان فیلم کوتاه و افرادی که درگیر فضای سینما و فیلم کوتاه هستند، خوش بیاید هم به نظرم سرپوش ساده برای پوشاندن سانسور و حذف فیلم‌هایی است که امکان نمایش در جشنواره را ندارند. بحثی همیشگی بین فیلم‌سازان و صاحبان جشنواره وجود دارد که بخشی از آن در بیانیه اخیر انجمن صنفی فیلم کوتاه منتشر شد که می‌توانیم حس کنیم همواره فیلم‌سازان مدعی این هستند که جشنواره برای آنهاست و از سویی دیگر، برگزارکننده همیشه ادعای میزبانی اصلی جشنواره فیلم‌سازان و فیلم‌های آنهاست و اگر بخواهیم سمت یکی از این دو طرف را بگیریم، طبعا فیلم‌سازان تأثیر بیشتری در برگزاری یک جشنواره دارند».

او افزود: «اگر مدیریت استانداردتری اتفاق بیفتد و جشنواره تخصصی‌تر و در راستای پرورش سینما و فیلم کوتاه برگزار شود و این کفه ترازو میزان‌تر شود، شاهد اتفاقات بهتری خواهیم بود؛ اما نکته‌ای که هر دو گروه به آن توجه نمی‌کنند و اتفاقی بزرگ‌تر از بحث و جدل‌های بین فیلم‌سازان و برگزارکنندگان است، مخاطبان جشنواره هستند. هیچ‌وقت آمار رسمی درستی از تعداد مخاطبان جشنواره اعلام نشده؛ اما معمولا رقمی بین ۱۰، ۱۵ هزار نفر مخاطب جشنواره هستند. این رقم را با توجه به آمارهایی که چند سال پیش یکی، دو بار اعلام شد، در نظر بگیریم. فرض کنیم بخش زیادی از مخاطبان به شکل مستقیم و غیرمستقیم در چند روز اخیر اعلام کرده‌اند که به جشنواره نخواهند آمد. حتی اگر تعداد فیلم‌سازانی که فیلم‌ها را از جشنواره بیرون کشیدند یا اعلام می‌کنند که فیلم‌های‌شان حذف شود یا حتی اگر جشنواره با قراردادن یک قانون غیراستاندارد در فراخوانش اعلام کند که ما فیلم‌ها را حذف نخواهیم کرد و حتی با وجود مخالفت فیلم‌سازان در واقع حق معنوی و مادی فیلم‌ها را با این کار نقض کنند، باید به این مورد توجه کرد که مخاطبان جشنواره اعلام می‌کنند که به جشنواره نخواهند آمد و در نهایت اتفاقی که رخ می‌دهد، این است که فیلم‌سازان و جشنواره با فیلم‌ها در جشنواره تنها می‌مانند و من فکر می‌کنم امسال جشنواره بسیار خلوت خواهد بود و عملا وجاهت برگزاری ندارد؛ چراکه در نهایت فیلم‌سازان تمایل دارند فیلم‌ها را با مخاطب ببینند؛ چراکه خودشان و رفقای فیلم‌سازشان فیلم‌ها را دیده‌اند و از طرف دیگر جشنواره هم نیاز به مخاطب دارد و سالن‌ها باید پر شوند. اگر در نظر بگیریم که جشنواره به صورت سالم برگزار شود، باید سالن‌ها شاهد تعداد درخورتوجهی مخاطب باشدن. فکر می‌کنم امسال این اتفاق ممکن نیست. درحال‌حاضر بسیاری از افرادی که دو طرف فیلم‌ساز و برگزارکننده هستند، خیلی به این موضوع توجه نمی‌کنند و به نظرم برگزاری این رویداد از طرف تیم مدیریتی یک نوع لج‌بازی محسوب می‌شود».

در این موقعیت هر تصمیمی محترم است

صمد قربان‌زاده که امسال با فیلم «سریشوک» در بخش داستانی و فیلم‌های اقتباسی جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران حضور دارد، درباره موجی از تحریم‌ها، علیه این دوره از جشنواره به «شرق» گفت: «ابتدا باید به این نکته توجه کرد که به هر حال جشنواره قانونی دارد و همه فیلم‌سازان حاضر در این رویداد هنری شرایط حضور در آن را پذیرفته و بعد شرکت کرده‌اند و همین قوانین به فیلم‌ساز اجازه نمی‌دهد که بعد از شرکت در جشنواره، مانع از نمایش فیلم شود و فیلم تهیه‌کننده‌ای دارد که در ابتدا اجازه او برای این اقدام شرط است».

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «به‌عنوان کارگردان فیلم‌اولی، علاقه‌مند به حضور در این جشنواره هستم. من قبل از اعتراضات اخیر فیلم را آپلود کردم و فکر می‌کنم برای همه ما، از هفته‌ها قبل پیش‌بینی چنین شرایطی سخت بود. به هر حال برای من به‌عنوان فیلم‌سازی که تازه کارش را شروع کرده، علاقه‌مندم در این جشنواره حضور داشته باشم و مشکلی از این بابت ندارم و انصراف ندادم».

قربان‌زاده ادامه داد: «یک ماه پیش کیوریتور نمایشگاه عکسی بودم و به دنبال اعتراضات اخیر گالری برگزاری نمایشگاه تعطیل شد. الان در شرایطی هستیم که بسیاری از فعالیت‌های هنری نیمه‌تعطیل یا تعطیل شده‌اند. من مخالف چنین رویکری مبنی بر تعطیلی فضاهای فرهنگی هستم، این اظهار نظر به معنی غلتیدن به سمت خاصی نیست. کاملا مستقل نظرم را ابراز می‌کنم و فکر می‌کنم رویدادهای هنری و فرهنگی بهترین مکان برای بیان نظرات و دیدگاه‌ها است. طبیعی است که هر فردی نظر خاص خودش را دارد و در این موقعیت هر تصمیمی محترم است».

او در پاسخ به این پرسش که در سال‌های اخیر حواشی بسیاری درباره برگزاری جشنواره فیلم کوتاه تهران وجود داشته که یکی از مهم‌ترین آنها اعمال سلیقه در انتخاب آثار برای شرکت در جشنواره بوده و امسال جشنواره از نظر او چه حال‌وهوایی دارد؟ گفت: «از ابتدا در بخش تجربی شرکت کردم و فکر نمی‌کردم فیلم برای حضور در بخش داستانی انتخاب شود. نه اینکه فیلم موضوع عجیبی دارد؛ بلکه احساس می‌کردم نوع نگاه جاری در فیلم مورد پسند جشنواره فیلم کوتاه نیست؛ اما انتخاب شد و برایم جالب بود که نگاهی کمی متفاوت‌تر می‌تواند در لیست انتخاب‌های جشنواره باشد. در کل احساس می‌کنم جشنواره امسال کمی متنوع‌تر است و انتخاب و رویکرد هیئت انتخاب دست‌کم نسبت به سال گذشته متفاوت‌تر شده است و سعی کرده‌اند سلایق گوناگون را پوشش دهند».

معرفی کتاب «جنبش اجتماعی چیست؟»

علی بیغش

۱) جنبش‌های اجتماعی؛ همزاد دولت‌ها

جانستون در این کتاب تأکید می‌کند که جنبش‌ها را باید همزاد دولت‌های مدرن دانست. به عبارت دیگر، ظهور دولت مدرن هم‌زمان با بازیگر مهم و پیچیده و ماندگار دیگری بوده است به نام جنبش اجتماعی معاصر. جنبش‌های اجتماعی همواره در بستر دولت‌ها به وقوع می‌پیوندند؛ رابطه‌ای دوسویه و پویا دارند و بر یکدیگر فشار را وارد می‌کنند. مسئله این است که اغلب نخبگان سیاسی قدرت را به راحتی واگذار نمی‌کنند. درنتیجه شکل‌گیری بسیج‌های مردمی در طول تاریخ، جهت در معرض تماس قراردادن نخبگان با مردم عادی و طرح مطالبات جامعه یک ضرورت بوده است.

۲) ماهیت جاج‌ها و هویت‌های ضداستقرار

جنبش‌ها را می‌توان از منظر زمانی و موضوعی در دو دسته قدیم و جدید جای داد. بهترین مثال از جنبش‌های قدیمی، جنبش‌های کارگری است که در آن تضاد و نزاع بر سر مالکیت دستمزدها، امنیت، مزایا و شرایط کاری برای اعضای طبقه کارگر موضوعاتی بنیادین است. اما در نیمه دوم قرن بیستم جنبش‌های جدیدی شکل گرفته‌اند که چندان نمی‌توان با تضاد منافع تحلیلشان کرد. در جنبش‌های جدید (جاج)، بخش قابل‌توجهی از افراد طبقه متوسط و تحصیل‌کرده‌اند و حول زمینه‌های محیطی، حقوق زنان، حقوق حیوانات قوام پیدا می‌کنند. این جنبش‌ها در زمینه‌هایی مرتبط با سبک زندگی و سیاست‌های هویتی شکل گرفته‌اند. به عنوان مثال جنبش هیپی‌ها در دهه ۱۹۶۰، نمونه‌ای از ادغام هویتی و ابتکار در سبک زندگی در میان جوانان نسل بود و هیچ ربطی به تقسیمات طبقاتی و نابرابری نداشت. نوع لباس‌پوشیدن، کدهای رفتاری و ترتیبات زندگی را از نشانه‌های

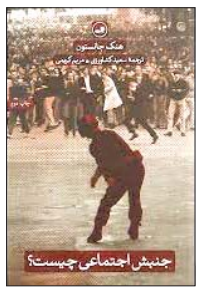

هویت ضداستقراری آنها قلمداد می‌کنند. جاج‌ها رابطه روشنی با موقعیت ساختاری مشارکت‌کنندگان خود در جامعه ندارند.

۳) مصنوعات جنبش‌های اجتماعی

۱-۳) متن‌های جمعی، از مانیفست تا روایت

مصنوعات فرهنگی نقش مهمی در فرایندهای بسیج ایفا می‌کنند. مفهوم مصنوع به معنی تولیدات انضمامی، اغلب مادی و فرهنگی مثل موسیقی، شعر، ادبیات، تئاتر، اپرا و هنرهای تجسمی است. مصنوعات می‌توانند در غالب متن‌های گفتاری و نوشتاری باشند. متن‌ها می‌توانند از بیانیه و مانیفست، تا شعارها، تراکت‌ها، داستان‌ها و روایت‌ها را دربر بگیرند. مانیفست‌ها به خوبی نشان‌دهنده آگاهی اجتماعی افراد نسبت به موقعیت خود و بازنمایی‌کننده هویت جمعی هستند. به عنوان نمونه مانیفست چاپی اعضای گروه زندگی نکبتی جمعی پانکی- آنارشیستی را نشان می‌دهد که مثال خوبی برای نشان‌دادن یکی از جاج‌های مبتنی بر سبک زندگی است. این مانیفست‌ها با بیاناتی حاکی از هویت آغاز می‌شود. جانستون اشاره می‌کند که اخیرا توجه به داستان‌هایی که مشارکت‌کنندگان و فعالان روایت می‌کنند، رشد فزاینده‌ای داشته است. روایت‌ها به شکل خاصی قدرتمندند و مناظری را به تصویر می‌کشند که موجب انجام کنش‌هایی می‌شوند و تنش‌ها را به اوج می‌رسانند.

۲-۳) ترانه‌بازی و انسانی که در اعتراض، آوازخوان بهتری است

موسیقی و ترانه در بسیاری از جنبش‌های بزرگ مانند جنبش کارگری، حقوق مدنی، سوسیالیسم در شیلی، جنبش‌های مختلف قومی- ملی‌گرایانه و نمایش‌های پانکی آنارشیستی عاملی مطرح بوده است. موسیقی نه تنها می‌تواند عامل ایجادکننده هویت جمعی و عامل انتقال اطلاعات و حفظ سنت‌ها باشد، می‌تواند عامل یکپارچه‌ساز پرفورمنس‌های نوظهور جنبش نیز باشد. به طور معمول در مراحل اولیه رشد جنبش، تولیدات هنری اغلب به شکل عنصر مرکزی فرهنگ مخالفان درمی‌آیند.

۴) کدام جنبش‌ها موفق‌ترند؟

جانستون در این کتاب از متغیرهای مهمی در جهت دوام جنبش‌ها رونمایی می‌کند. اولین نکته مهم در ارتباط با رابطه جنبش‌ها با گروه‌ها و سازمان‌هاست. جنبش‌ها زمانی موفق‌ترند که فراتر از سازمان‌ها و گروه‌ها باشند و خود را بدان‌ها محدود نکنند. نکته بعدی مربوط به ساحت معطوف به ارزش‌های کنشگران است. نکته سوم نیز به فضای مرتبط با پرفورمنس یعنی حوزه‌های کنش جمعی که از سوی کنشگران به نمایش گذاشته می‌شد برمی‌گردد.

این کتاب به دانشجویان علوم اجتماعی و علاقه‌مندان به مطالعه در حوزه‌های جامعه‌شناسی سیاسی (به ویژه جامعه‌شناسی انقلاب)، جامعه‌شناسی تاریخی و ارتباطات توصیه می‌شود. کتاب چندان به زبان فنی و تخصصی نوشته نشده و خواندن آن برای افراد با سطح سواد معمول نیز قابل فهم است.

چاپ چهارم کتاب «جنبش اجتماعی چیست؟» اثر هنک جانستون و ترجمه سعید کشاورزی و مریم کریمی توسط نشر ثالث در ۲۵۰ صفحه منتشر شده است. برای تهیه کتاب می‌توانید از طریق صفحه اینستاگرام برگ‌برگ اقدام کنید. برگ‌برگ رسانه تخصصی در حوزه کتاب است که در شبکه‌های اجتماعی به معرفی و نقد کتاب می‌پردازد. برای پیوستن به صفحه برگ‌برگ، بارکد زیر را اسکن کنید.